

CLAUDIO PARMIGGIANI

Zowel kracht als spanning zijn woorden die in de gedachten opkomen bij het beschouwen van de derde persoonlijke tentoonstelling van Claudio Parmiggiani in de galerie. Onvermoeibaar creëert de Italiaanse kunstenaar nieuwe ruimtes. De werken van Parmiggiani hebben het over de grens, maar ook over de kwetsbare communicatie tussen het intieme en de buitenzijde, tussen de innerlijke wereld en het « grote buiten ». In deze tentoonstelling gaat het over oneindigheid en kloven, over innerlijkheid en gebroken of verbrande vensters, over de tijd die onverbiddeijk voortschrijdt.

Een terugkerend element is het venster dat, naast zijn architecturale functie, toelaat afstand te nemen van het spektakel buiten, maar tegelijkertijd een opening is naar de wereld. Het is een grens tussen het intieme en de wereld erbuiten, tussen schaduw en licht, tussen het nabije en wat veraf is. Het venster is ook een directe referentie naar de daad van het schilderen. Denk hierbij aan De schilderkunst van de humanist Leon Battista Alberti, uitgegeven in Firenze in 1435: « ik zal dus spreken over wat ik doe als ik schilder. Ik trek eerst op het te beschilderen oppervlak een vierhoek van de grootte die ik wens, bestaand uit rechte hoeken, en die voor mij een open venster is waardoor men geschiedenis kan bekijken (...) »

Daar waar in bepaalde werken de bezoeker toeschouwer wordt van een catastrofe, wordt de blik in andere werken het niets ingezogen. De werken op glas - uit de « zwarte spiegels » serie - zijn ook ramen, maar openend naar het oneindig grote toe.

De in 1943 in Italië geboren kunstenaar Claudio Parmiggiani heeft het in zijn praktijk vooral over herinnering, afwezigheid en vergankelijkheid. Hij drukt zich uit door middel van sterke, verstilde beelden, gerealiseerd met een minimum aan materiaal, nagenoeg "immaterieel", zoals as en rook.

Uit de uitgebreide literatuur die bestaat over zijn werk weerhouden we een boeiend essay van Georges Didi-Huberman, waarin de Franse filosoof het heeft over talrijke vragen die Parmiggiani met zijn werken oproept.

De internationale tentoonstellingen van Parmiggiani zijn te talrijk om op te noemen. In 2015 was zijn werk te zien in het Italiaans paviljoen op de Biënnale van Venetië en in de Villa Medici te Rome, waar hij een echt adembenemend plafond realiseerde.

Recent werd zijn werk getoond bij Bortolami Gallery te New York (VS), in het Palazzo del Governatore, Parma (Italië) en bij Simon Lee Gallery te Londen (VK) en Hong Kong (China). Aangetrokken door atypische tentoonstellingsruimtes in historische gebouwen realiseerde de kunstenaar ook meer verborgen werken in de Chiesa San Fedele te Milaan, het Oratorio di San Lupo te Bergamo (Italië), het Collège des Bernardins, Parijs, het Frac Corsica (Frankrijk) en in de Brigittinenkapel te Brussel. In België kon men in 2013 ook een indrukwekkende realisatie ontdekken in Bozar in Brussel.

Zijn werk is ondermeer aanwezig in de collecties van het Centre Pompidou (Frankrijk), het Stedelijk Museum Amsterdam (Nederland), het Museum of Modern Art van Tel Aviv (Israël), het Museo de Bellas Artes in Havana (Cuba), de National Gallery of Iceland (IJsland), het Mamco van Genève (Zwitserland), de Fondation Cartier (Frankrijk), de François Pinault Foundation (Italië).

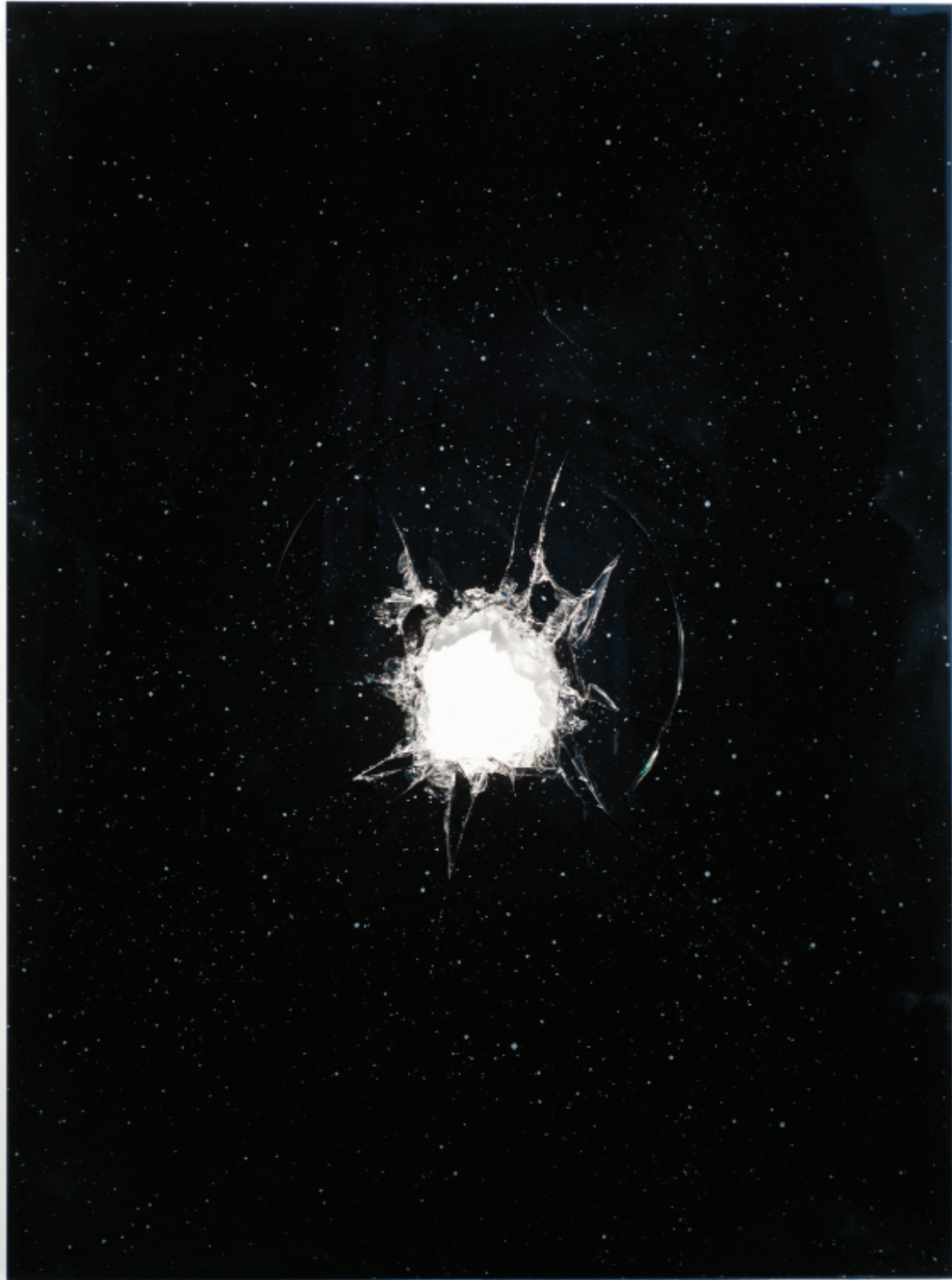
Claudio Parmiggiani
Senza titolo, 2016
Glass, soot, wood and metal
184 x 86,7 x 54,5 cm

Claudio Parmiggiani
Detail

Claudio Parmiggiani, installation view, Meessen De Clercq, Brussels 2016

Claudio Parmiggiani
Specchio nero, 2016
Glass
116 x 86,4 cm

Claudio Parmiggiani, installation view, Meessen De Clercq, Brussels 2016

Claudio Parmiggiani
Senza titolo, 2016
Glass and metal
ca 180 x 140 cm

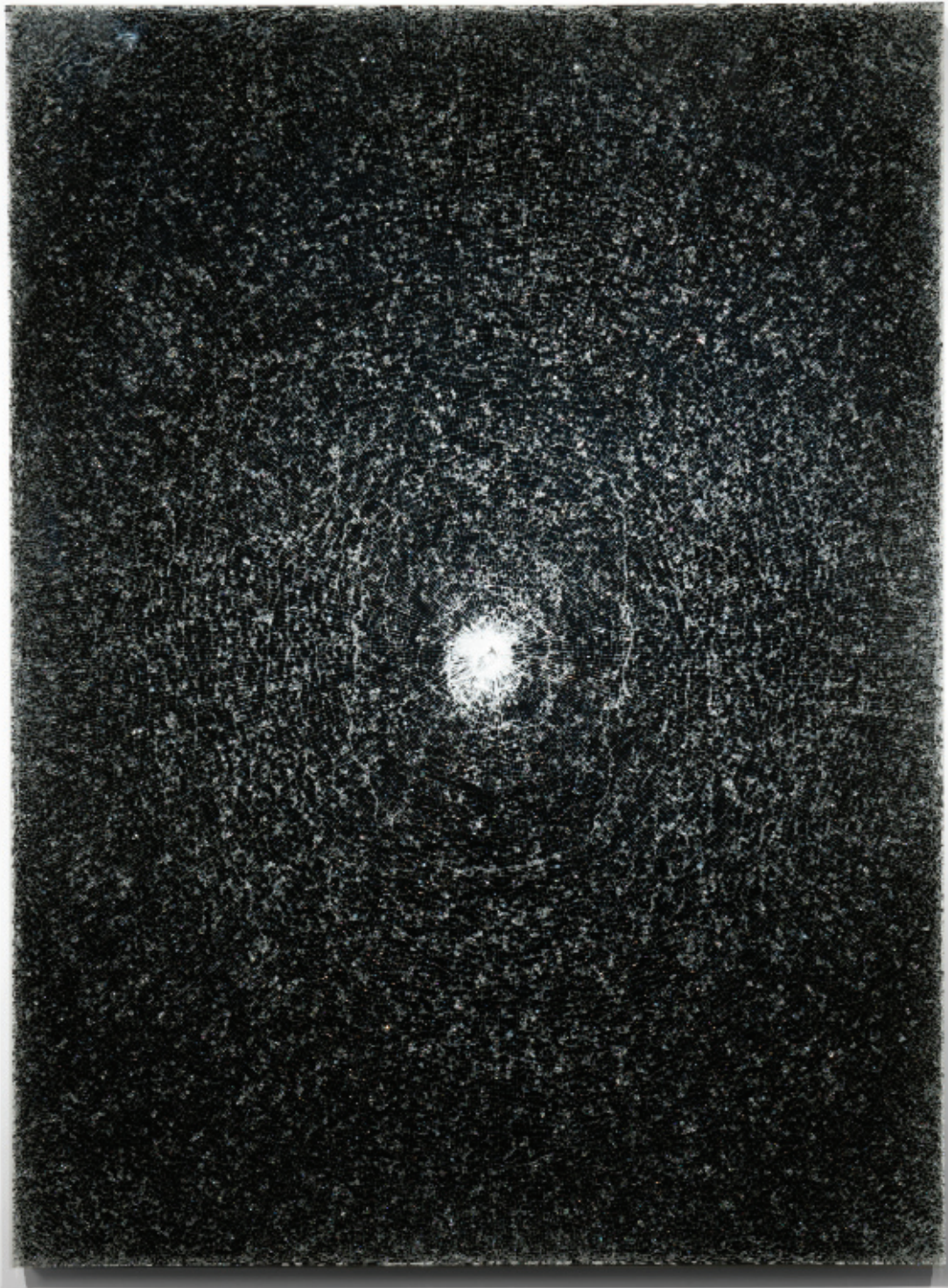
Claudio Parmiggiani
Detail

Claudio Parmiggiani
Senza titolo, 2016
Glass and metal
ca 180 x 140 cm

Claudio Parmiggiani
Senza titolo, 2016
Glass and metal
ca 180 x 140 cm

Claudio Parmiggiani
Specchio nero, 2016
Glass
116 x 86,4 cm

Claudio Parmiggiani, installation view, Meessen De Clercq, Brussels 2016

Claudio Parmiggiani

Senza titolo, 2016

Wood, glass, plaster, smoke and soot

ca 116 x 85 x 5 cm (each)

Claudio Parmiggiani
Detail

Claudio Parmiggiani
Detail

Claudio Parmiggiani
Detail

Claudio Parmiggiani
Detail

Claudio Parmiggiani
Specchio nero, 2016
Glass
172 x 116 cm

Claudio Parmiggiani

Senza titolo, 1968

Glass and paper

H 15 cm

Edition 13/15

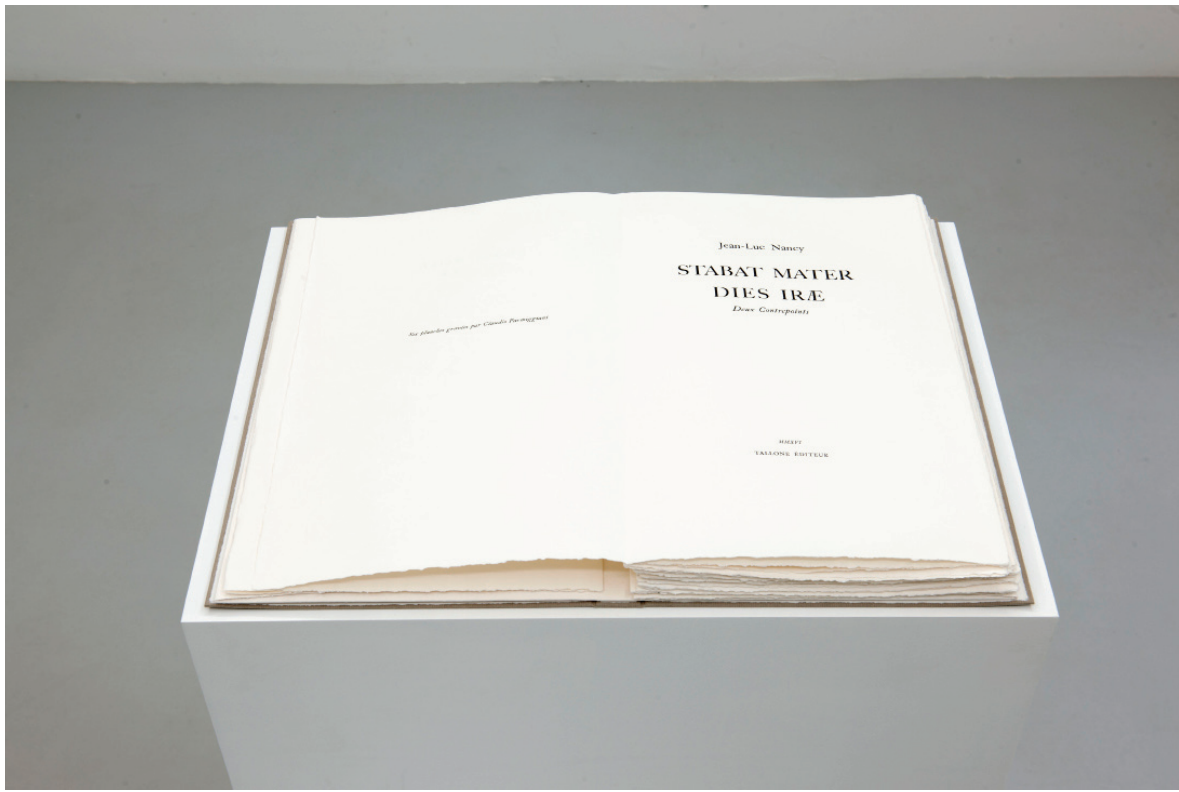
Claudio Parmiggiani

Stabat Mater, 2016

Ink on paper

ca 38 x 27 cm

Edition 10/60

Claudio Parmiggiani
Stabat Mater, 2016
Ink on paper
ca 38 x 27 cm
Edition 10/60

Claudio Parmiggiani

Born in 1943, Luzzara, Italy

Lives and works in Parma

SOLO EXHIBITIONS (recent)

2016

Claudio Parmiggiani, Meessen De Clercq, Brussels (Belgium)

2015

Claudio Parmiggiani, Simon Lee Gallery, Hong Kong (China)

Porta Maggiore della Cappella di Celle, Collezione Gori, Fattoria di Celle, Pistoia (Italy)

La camera degli amori, Accademia di Francia Villa Medici, Roma (Italy)

2014

Claudio Parmiggiani, Bortolami Gallery, New York (USA)

Oltre le soglie dell'invisibile, Chiesa San Fedele, Milano (Italy)

Parmiggiani a San Lupo, Ex Oratorio di San Lupo, Bergamo (Italy)

2013

Senza Titolo, Unlimited, Art Basel, Basel (Switzerland)

Senza Titolo, Palais des Beaux Arts - BOZAR, Bruxelles (Belgium)

2011

Lo Spazio del Cuore, Meessen De Clercq, Brussels (Belgium)

2010

Naufragio con spettatore, Palazzo del Governatore, Parma (Italy)

2009

Fantasia Su Temi Rossiniani, Galleria Franca Mancini, Pesaro (Italy)

Nauffrage avec spectateur, Morsiglia, Corse (France)

Fantasia su temi Rossiniani, Pesaro (Italy)

Claudio Parmiggiani, Meessen De Clercq, Brussels (Belgium)

Claudio Parmiggiani, Simon Lee Gallery, London (U.K.)

Galleria Christian Stein, Milano (Italy)

Dieci opere recenti, Galleria Gian Ferrari, Milano (Italy)

2008

Collège des Bernardins, Paris (France)

Inauguration of a fountain, Aubigné-sur-Layon (France)

Cenere, Galerie Serge le Borgne, Paris (France)

2007

Apocalypsis cum figuris (curated by Jean Clair), Palazzo Fabroni, Pistoia (Italy)

La Barque des neuf planètes, Chapelle de l'Oratoire, Musée des Beaux-Arts de Nantes (France)

Gloria di Cenere, Galleria de' Foscherari, Bologna (Italy)

2006

L'Isola del Silenzio, Chapelle des Brigittines, Brussels (Belgium)

Silencio a voz alta, Museo Nacional de Bellas Artes, Havana (Cuba)

Galerie Pascal Retelet, Brussels (Belgium)

Teatro dell'arte e della guerra, Teatro Farnese, Parma (Italy)

2005

Pinxit et celavit, Galleria dell'Oca, Roma (Italy)

In Silenzio a voce alta, Palazzo dei Musei, Modena (Italy)

Parole al margine degli occhi. Il libro nell'opera di Claudio Parmiggiani 1968-2003, Biblioteca Civica Poletti, Modena (Italy)

2004

Cenere, Galleria Christian Stein, Milano (Italy)

Polvere, Galleria Claudia GianFerrari, Milano (Italy)

Galerie Pascal Retelet, Brussels (Belgium)

2003

Invito a Claudio Parmiggiani, Musei Civici, Reggio Emilia (Italy)

Église Saint-Martin, Arles (France)
Croce di luce, Sacro Eremo, Carmaldoli, Arezzo (Italy)
Galleria d'Arte Moderna, Bologna (Italy)
Tel Aviv Museum of Art, Tel-Aviv (Israel)
Claudio Parmiggiani. *Coeur Ardent*, Istituto Italiano di Cultura, Strasbourg (France)

2002

Sculpture d'ombre, Musée Fabre, Montpellier (France)

2000

Galleria Christian Stein, Milano (Italy)
Parmiggiani, Listasafni Island (National Gallery of Iceland), Reykjavík (Iceland)

GROUP EXHIBITIONS (recent)

2016

To the Son of Man Who Ate the Scroll, Fondazione Prada, Milano (Italy) upcoming

2015

A.N.T.H.R.O.P.O.C.E.N.E, Meessen De Clercq, Brussels (Belgium)
2050. *A Brief History of the Future*, Musées Royaux des Beaux-Arts, Brussels (Belgium)
Là où commence le jour, LaM, Villeneuve d'Ascq (France)
Au rendez-vous des amis, Palazzo Vitelli a Sant'Egidio, Città di Castello (Italy)
Codice Italia, The Italian Pavilion at the 56th Venice Biennale, Venezia (Italy)
25., Phoebus, Rotterdam (The Netherlands)

2014

Les Choses - Vol. 2, Frac Franche-Comté, Besançon (France)
Saint Jerome, Meessen De Clercq, Brussels (Belgium)
Double Dream: Painting and Sculpture in Polo Real Torino, Turin (Italy)
Oltre. Le Soglie dell'Invisibile, Chiesa di San Fedele, Milan (Italy)

2013

L'Altro Ritratto, with M. Abromovic, F. Bacon, L. Bourgeois, D. Gordon, J. Miro, G. Richter, ..., curated by J.-L. Nancy, Museo di arte Moderna et Contemporanea di Trento e Rovereto, Rovereto (Italy)
Post-classici, La ripresa dell'antico nell'arte contemporaneo (with J. Kounellis, G. Paolini, M. Pistoletto, ...), Foro Romano Palatino, Roma (Italy)

2012

Tout feu tout flamme, (with Alberto Burri, Chen Zhen, Jannis Kounellis, etc.), Tornabuoni Art, Paris (France)
100³: 100 anni, 100 stanze, 100 artisti, Art Hotel Gran Paradiso, Sorrento (Italy)
Arte torna arte, Gallerie dell'Accademia, Firenze (Italy)
Défier l'Éphémère, Centre de Création Contemporaine, Tours (France)
Particles, Meessen De Clercq, Brussels (Belgium)
Explorateurs, Musée de l'abbaye de Sainte-Croix, Les Sables d'Olonne (France)

2011

Dublin Contemporary, Dublin (Ireland)
La Vie Mode d'Emploi (Life A User's Manual), Meessen De Clercq, Brussels (Belgium)
Perspectives – On the Borders of Art and Philosophy, Hafnarhus, Reykjavik (Iceland)
Dwelling, Marianne Boesky Gallery, New York (USA)

2010

Objects are like they appear, Meessen De Clercq, Brussels (Belgium)

2009

ArtBasel 40, Galeria Stein (Milano), Basel (Switzerland)

2008

Absens. Meessen-De Clercq. Brussels (Belgium)
Emilio Villa, poeta e scrittore (curated by Claudio Parmiggiani), Chiesa di San Giorgio, Reggio Emilia (Italy)

2007

Contrepoint : Richard Deacon, Luciano Fabro, Anish Kapoor, Robert Morris, Claudio Parmiggiani, Giuseppe Penone, Michel Verjux. Musée du Louvre, Paris (France)

Samuel Beckett. Centre Georges Pompidou, Paris (France)

2006

XII Biennale Internazionale di Scultura di Carrara. La contemporaneità dell'arte. Museo della Scultura, Carrara (Italy)

Le Noir est une couleur. Fondation Maeght, Saint-Paul de Vence (France)

Mélancolie. Génie et folie en Occident. Neue Nationalgalerie, Berlin (Germany)

Scultura d'ombra. Palazzo Squarzialupi, Siena (Italy)

2005

Mélancolie. Génie et folie en Occident. Grand Palais, Paris (France)

2004

Skin deep. Il corpo come luogo del segno artistico. MART, Trento (Italy)

2001

Fables du Lieu. Le Fresnoy, Studio National des Arts Contemporains, Tourcoing (France)

2000

Cosmos. L'Arte alla scoperta dell'infinito. Palazzo Grassi, Venice (Italy)

ARTICLES AND REVIEWS

2009

Due Personali di Claudio Parmiggiani, Tra Londra e Bruxelles, Arte e Critica, June 2009.

Claudio Parmiggiani, La Tension est en Lévitacion, by Frédéric Bonnet, Journal des Arts, January 2009.

2008

Parmiggiani, Fantômes de l'histoire, by Philippe Dagen, Le Monde, 11 décembre 2008.

Le collègue des Bernardins, Un défi spirituel, by Myriam Boutouille, Connaissances des Arts, hors Série, December 2008.

Claudio Parmiggiani : la Clarté de l'invisible, by Elisabeth Védrenne, Connaissances des arts, December 2008.

Claudio Parmiggiani, Exposition Galerie Serge le Borgne, by Anaël Pigeat, Art Press, n°348, June 2008.

Claudio Parmiggiani, by Raphael Brunel, Paris-art.com, 4 March 2008.

Claudio Parmiggiani, Cenere, in Télérama Sortir, n°3034, 5 to 11 March 2008.

2007

Pope suggest Church should have closer Relationship with Contemporary Art, by Anna Somers Cocks, The Art Newspaper, n°185, November 2007

Claudio Parmigianni, Connaissances des Arts, n°317, May 2007.

2006

François Pinault à Venise, by Jeanne Faton, L'Objet de l'Art, June 2006.

2005

La Lumière de l'Ombre, Claudio Parmiggiani, A.H, Zone 02, January 2005.

2003

Claudio Parmiggiani, du Désastre est Née la Lumière, Jeannette Zwingenberger, L'œil, n° 547, May 2003.

1999

Claudio Parmiggiani, by Muriel Carbonnet, Exporevue Magazine, October 1999.

1996

Claudio Parmiggiani, Monuments à un Désastre Obscur, by Christian Bernard, Art press n°212, April 1996.

1995

Claudio Parmiggiani, by Paul Ardenne, Art Press n°205, September 1995.

1993

Claudio Parmiggiani Poète de l'Invisible, by Elisabeth Védrenne, Beaux Arts magazine, n°112, May 1993.

Corinne Pencenat, Une Conception de la Commande Publique, Art Press n° 181, June 1993.

1987

Claudio Parmiggiani, by P.Smith, Art in America, March 1987.

1986

Colora i volti di Febo e Atena, by M.Rosci, La Stampa, 16 May 1986.

Angoscia a Colori, by F.D'amico, La Repubblica, 30 May 1986.

Claudio Parmiggiani, by B.Maestri, Artforum, XXXV, n°3, November 1986.

1984

Per Claudio Parmiggiani, by L.Anceschi, , Il Verti, nn I-2, 1984.

1980

Claudio Parmiggiani a Milano, by T. Trini, Domus, n°602, 1980.

1979

Nell'oro Dipinto di Blu, by P.G. Castagnoli, La Repubblica, 4 November 1979.

1978

Su per la Scala Fatta di Pane, by P.G. Castagnoli, La Repubblica, 25-26 June 1978.

1976

Claudio Parmiggiani :Theatrum Orbis, by B. Cora, Data, n°20, Milan, 1976.

1968

Parmiggiani : Iconoclastia e Immaginazione Iconographia, by A.Spatola, Collage, n°8, Palerme, 1968.

MONOGRAPHS / CATALOGUES

2012

Claudio Parmiggiani, *Luce, Luce, Luce*, Abbaye de Pierredon Collection, De Agostini Editore, Novarra (Italy). Texts by Sylvain Amic, Philippe Dagen, Claudio Parmiggiani, Mariarosa e Lorenzo Pellicoli, Leila Voigth

2010

Claudio Parmiggiani, *Naufragio con spettatore*, Silvana Editoriale, Milano (Italy). Curated by Sylvain Amic

2008

Claudio Parmiggiani. *Apocalypsis Cum Figuris*, Palazzo Fabroni, Pistoia (Italy). Texts by J. Clair, C. D'Afflitto, C. Parmiggiani

2007

Parmiggiani. *Gloria di Cenere*, Galleria de' foscherari, Bologna (Italy) Texts by P.G. Castagnoli, B. Cora, A. Guglielmi

Parmiggiani. *Teatro dell'Arte e della Guerra*, Teatro Farnese, Parma (Italy). Text by B. Cora, L. Fornari

2006

Parmiggiani. *Silenzo A Voz Alta*, Museum Nacional de Bellas Artes La Habana, La Habana (Cuba) Texts by R. Acosta de Arriba, M. Clavijo Colom, A. Herrero

Claudio Parmiggiani. *L'isola del Silenzio*, Chapelle des Brigitinnes, Bruxelles (Belgium) Texts by J.-L. Nancy, E. La Spina

2004

Stella, Sangue, Spirito, Parmiggiani (C.), Actes Sud, France, 2004

2003

Parmiggiani. *Carte Nere*, Espace d'Art Contemporain du Château d'O, Montpellier (France) Text by C. Gian Ferrari

Claudio Parmiggiani, *Civici Musei*, Reggio Emilia, Silvana Editoriale, Milano (Italy) 2003. Texts by L. Vergine, S. Amic

Parmiggiani, *Galleria d'Arte Moderna*, Bologna, Silvana Editoriale, Milano (Italy) Texts by P. Weiermair, B. Cora, C. Grenier, J.-L. Nancy, S. Amic, C. Parmiggiani

Claudio Parmiggiani, *Tel Aviv Museum of Art*, Tel Aviv (Israel) Texts by G. Didi-Huberman, A. Friedman, M. Omer Cœur Ardent, Nancy (J.C.), Parmiggiani (C.), Mazzotta, Milano (Italy)

2002

Claudio Parmiggiani, *Musée Fabre*, Montpellier (France) Texts by M. Hilaire, S. Amic, C. Parmiggiani

1999

Claudio Parmiggiani. *Ferro Mercurio Oro*, Mazzotta (Italy) Texts by A. Alessandri, S. Aluigi, G. Careri, E. Cristiani

Parmiggiani. *Luce, luce, luce*, Hôtel des Arts, Toulon (France) Texts by S. Biass- Fabiani, B. Cora, G. Vattimo

1996

Claudio Parmiggiani. *Livre d'Heures : dessins des projets*, Christian Bernard, Mamco, Genève et Mazzotta, Milano (Italy)

1990

Parmiggiani, C., *Il Bosco Guarda E Ascolta*, Parc du Château de Pourtalès, Strasbourg (France) Text by R. Recht

Claudio Parmiggiani. *Iconostasi*, Kunstpreis der Stadt Darmstadt, 1990

Claudio Parmiggiani. *Zeichnungen*, Kunstpreis der Stadt Darmstadt, 1990

1987

Claudio Parmiggiani, *Villa Arson*, Centre National des Arts Plastiques, Nice (France) Text by C. Bernard

1995

Dessins-Disegni, Parmiggiani (C.), coll. Le Refuge, cipM, Spectres Familiars, Marseille, 1995

1988

Le Sang de la Couleur, Parmiggiani (C.), Les Musées de la ville de Strasbourg, Milan, 1988

1985

Claudio Parmiggiani, Civici Musei, Reggio Emilia, Bologna (Italy) Texts by Arturo Schwarz & co
Artist writings

GROUP EXHIBITIONS CATALOGUE

2013

L'Altro Ritratto, Ed. by Electa and Museo di Arte Moderna e Contemporanea di Trento e Rovereto, Milano (Italy)
Post Classici / La ripresa dell'antico nell'arte contemporanea italiana, Ed. by Electa, Milano (Italy)

2011

Perspectives, On the borders of Art and Philosophy, Reykjavik Art Museum, Reykjavik (Iceland)
Life a user's manual, Ed. by Meessen De Clercq, Brussels (Belgium)

2010

L'or dans l'art contemporain, Ed. Flammarion, Paris (France)

2009

La Sombra, Museo Thyssen-Bornemisza, Fundacion Caja Madrid, Madrid (Spain)

2007

D'Ombra, Palezzo delle Papesse, Man, Siena (Italy)

Collection Art Contemporain, La collection du Centre Pompidou, Ed. du Centre Pompidou, Paris (France)

2006

Where are we going? Un choix d'oeuvres de la collection François Pinault, Palazzo Grassi, Venezia (Italy)

2005

Mélancolie. Génie et folie en Occident, (sous direction de J. Clair), Grand Palais, Paris (France)

2000

Shadow of reason. Exploring the Spiritual in European Identity in the 20th Century, Galleria d'Arte Moderna, Bologna (Italy)

1995

La Biennale di Venezia. Identity and alterity. Fiques of the body 1895/1995, La Biennale di Venezia, Marsilio, Venezia (Italy)